

24. října 2018

Krajský soud v Ostravě

Havlíčkovo nábř. č. 34

728 81 Ostrava

DATOVOU SCHRÁNKOU

sp. zn.: 32 ICM 3260/2016

White & Case (Europe) LLP
Na Příkopě 14
110 00 Praha 1
Česká republika
T +420 255 771 111

whitecase.com

- Žalobce a):** **Ing. Lee Louda**, se sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka: OKD, a.s., IČ: 26863154, se sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly
- Zastoupený:** JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, ev. č. ČAK 9714, se sídlem a adresou pro doručování DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář, Hlinky 505/118, 603 00 Brno
- Žalobce b):** **Správa pohledávek OKD, a.s.** (dříve OKD, a.s.) IČ: 26863154, společnost se sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly
- Zastoupený:** Mgr. Petrem Kuhnem, advokátem, ev. č. ČAK 10624, BADOKH Kuhn Dostál advokátní kancelář s.r.o., se sídlem 28. října 767/12, 110 00 Praha 1
- Žalovaný č. 1** **Citibank N.A., London Branch**, registrační č. BR001018, se sídlem Citigroup Centre, Canada Square, Canary Wharf, Londýn, E14 5LB, Spojené království,
- Zastoupený:** JUDr. Petrem Přecechtělem, advokátem, ev. č. ČAK: 11109, BBH, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Klimentská 1207/10, 110 00 Praha 1
- Žalovaný č. 2** **New World Resources N.V.**, společnost založená podle zákonů Nizozemského království registrovaná v nizozemském obchodním rejstříku pod č. 34239108, registrována jako zahraniční společnost v britském obchodním rejstříku s britským číslem založení BR016952, se sídlem 115 Park Street, Londýn, W1K 7AP, Velká Británie
- Zastoupený:** JUDr. Luděk Chvostou, advokátem, ev. č. ČAK 02911, White & Case (Europe) LLP, organizační složka, Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1
- Žalovaný č. 3** **NWR Holdings B.V.**, společnost založená podle zákonů Nizozemského království registrovaná v nizozemském obchodním rejstříku pod č. 61294179, se sídlem Herengracht 448, 1017 CA Amsterdam, Nizozemské království
- Zastoupený:** Mgr. Davidem Ilczyszynem, advokátem, ev. č. ČAK 04910, White & Case (Europe) LLP, organizační složka, Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1

Vyjádření žalovaného č. 2 a žalovaného č. 3

Přílohy: plné moci právních zástupců a dále dle textu

White & Case (Europe) LLP, organizační složka, se sídlem Na Příkopě 14, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ 241 91 281, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl A, vložka 74860 jako organizační složka White & Case (Europe) LLP, sdružení s omezeným ručením založeného a existujícího podle anglického práva, zapsaného v Rejstříku společností pro Anglii a Wales pod zn. OC 300102, se sídlem 5 Old Broad Street, London EC2N 1DW, Anglie, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku.

Jako partneři jsou kromě společností White & Case (Europe) LLP označováni též někteří zaměstnanci a trvale spolupracující osoby s odpovídajícím postavením a kvalifikací. Seznam partnerů je k dispozici v sídle organizační složky.

I. ÚVOD

1. Žalovaný č. 2 a žalovaný č. 3 (dále společně jen jako „**Žalovaní**“) tímto předkládají insolvenčnímu soudu své společné vyjádření k Odpůrčí žalobě Insolvenčního správce ze dne 28. 2. 2017. Není-li dále stanoveno jinak, výrazy s velkým počátečním písmenem mají stejný význam jako v podané žalobě Insolvenčního správce.
2. Předmětnou Odpůrčí žalobou se Insolvenční správce domáhá vyslovení neúčinnosti SSN, SSCF a ICA, jak jsou tyto pojmy definovány v podané žalobě. Insolvenční správce má za to, že v případě těchto smluv se jedná o právní úkony naplňující znaky úkonů bez přiměřeného protiplnění a současně také naplňující znaky zvýhodňujících právních úkonů.
3. Žalovaní s tímto hodnocením nesouhlasí a níže poukazují na základní deficity podané žaloby. Text je strukturován jako sumář procesních a hmotněprávních nedostatků, které se s Odpůrčí žalobou pojí, a pro které by měla být podaná žaloba na určení neúčinnosti právních úkonů zamítnuta.
4. Žalovaní se k tvrzené neúčinnosti vyjadřují i z toho důvodu, že napadené smlouvy považují za platné právní úkony. Aby totiž bylo možné zkoumat neúčinnost právního úkonu, je nutné nejprve uzavřít, že právní úkon byl učiněn platně (neúčinným může být pouze platný právní úkon).
5. Byť se skutková tvrzení ohledně neplatnosti právních úkonů míjejí s otázkou neúčinnosti, k jejímuž zkoumání byli Žalovaní Odpůrčí žalobou do probíhajícího řízení „přizváni“, Žalovaní se přesto s důvody, o něž Insolvenční správce a Dlužník údajnou neplatnost smluv opírají, seznámili. Po pečlivém zhodnocení předmětných námitek však Žalovaní musejí zkonstatovat, že se s výhradami proti platnosti napadených smluvních ujednání neztotožňují. Nedostatky tvrzené ze strany Insolvenčního správce a Dlužníka, které mají být na překážku platnosti SSN, SSCF a ICA, zcela postrádají relevanci. Z jejich popisu lze naopak nabýt dojmu, že jsou spíše projevem křečovitě snahy Insolvenčního správce a Dlužníka přijít s něčím, co se alespoň na první pohled bude tvářit sofistikovaně - předmětné právní úkony se totiž řídí cizím právem, jehož veškerým požadavkům bylo při sjednávání transakce vyhověno, a na straně žalobců se tak nedostává oné přísloušné munice, na jejímž základě by bylo možné označené právní úkony (fundovaně) rozporovat. Ostatně obrázek o celé situaci si lze udělat již jen na základě toho, že Dlužník pro údajnou neplatnost popírá právní úkony, z nichž vznikly Pohledávky, kterými přitom Dlužník svůj úpadek v insolvenčním návrhu odůvodňoval (!). Pohledávky se nadto staly splatnými až poté, co na sebe Dlužník podal insolvenční návrh. Žalovaní dávají soudu ke zvážení, zdali neshledává býti poněkud protimluvem, odůvodňovat úpadek existencí nároků, které přitom zároveň podle stanoviska Dlužníka nikdy neměly platně vzniknout.
6. Žalovaní zde ve vztahu k tvrzené neplatnosti uzavírají, že napadené právní úkony jsou platné a netrpí žádnými vadami, pro které by měla být vyslovena jejich neplatnost. S ohledem na závěr o platném sjednání SSN, SSCF a ICA lze nyní přistoupit k posouzení otázky údajné neúčinnosti předmětných právních úkonů, k čemuž se Žalovaní vyjadřují níže.

II.

NEDOSTATEK PASIVNÍ VĚCNÉ LEGITIMACE ŽALOVANÝCH

7. Žalovaní jsou předně toho názoru, že žaloba by měla být zamítnuta pro nedostatek pasivní věcné legitimace na jejich straně.
8. Pro účely této úvahy je nejprve nutné připomenout, proti komu podaná Odpůrčí žaloba směřuje. Na prvním místě je to Citibank (žalovaný č. 1), u níž je však bez potřeby dalšího zkoumání zřejmé, že Odpůrčí žaloba vůči ní musí být zamítnuta. V daném případě totiž není splněn časový test obsažený v ustanoveních § 240 odst. 3 InsZ a § 241 odst. 4 InsZ, neboť napadené úkony byly sjednány hlouběji v minulosti (více než jeden rok před zahájením Insolvenčního řízení). Úvaha insolvenčního správce (srov. body 56 a 57 odpůrčí žaloby), že bankovní dům Citibank (žalovaný č. 1) je osoba blízká těžařské společnosti OKD, a.s. (Dlužníku), a proto by měl Insolvenční správce benefitovat z tříleté lhůty, je zcela zcestná. Ohledně bližšího popisu nedostatků argumentace Insolvenčního správce v této konkrétní rovině si Žalovaní dovolují odkázat na vyjádření Citibank z 5. 4. 2017 (body 43 až 46), kde je situace přiléhavě popsána.
9. Je-li Odpůrčí žaloba vyřešena ve vztahu k Citibank, zbývá posoudit, jak je to s důvodností podané Odpůrčí žaloby ve vztahu k Žalovaným. Na důsledné rozlišování mezi těmi, proti nimž (odpůrčí) žaloba směřuje, by totiž mělo být v projednávané věci neustále pamatováno (na věc je nutné nahlížet optikou, jako by proti Citibank a proti Žalovaným byly podány dvě separátní odpůrčí žaloby).
10. Pasivní legitimaci v případě odpůrčí žaloby upravuje ustanovení § 237 odst. 1 InsZ ve spojení s ustanovením § 239 odst. 1 InsZ. Ustanovení § 237 odst. 1 InsZ zní následovně: „*Povinnost vydat do majetkové podstaty dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů mají osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo které z něho měly prospěch.*“
11. Z citovaného zákonného ustanovení plyne, že jednou z podmínek pasivní legitimace je skutečnost, že osobě, proti níž odpůrčí žaloba směřuje, se muselo dostat dlužníkovu plnění. Až následně zákon řeší, které osoby to mohou být. Tento okruh vyčleněný zákonodárcem může být teoreticky poměrně široký, avšak určení konkrétní osoby je vždy podmíněno nejprve tím, že se jí vůbec dostalo plnění od dlužníka. Uvedené má svou logiku, neboť jaký smysl by dal postup správce v podobě podání odpůrčí žaloby (zvolený však Insolvenčním správcem v projednávané věci), pokud by správce sice dosáhl vyslovení neúčinnosti právního jednání, ale z ekonomického hlediska by nebylo ničeho (žádného dlužníkovu plnění), co by byl neúspěšný žalovaný povinen vydat do majetkové podstaty.¹
12. Právě z toho důvodu insolvenční zákon v ustanovení, v němž vymezil podmínky pasivní věcné legitimace při podání odpůrčí žaloby, přikazuje nahlížet na věc optikou toho, zda osobě označené v odpůrčí žalobě jako žalovaný subjekt, vznikl vůbec nějaký prospěch, jehož zachování v dispozici žalovaného by znehodnocovalo stav majetkové podstaty. Pokud zde totiž konkrétní

¹ Žalovaní si jsou přitom vědomi, že odpůrčí žaloba nemusí nutně mířit jen na vydání peněžitého plnění, ale lze se jí domáhat například i odstranění nežádoucího stavu zatěžujícího majetkovou podstatu (tato skutečnost je však v projednávané věci právně bez významu, neboť žaloba je zde posuzována v části směřující vůči Žalovaným, kteří z žádného plnění ani stavu zatěžujícího majetkovou podstatu neprofitují).

prospěch (dlužníkovu plnění) absentuje, není pak logicky nutné ani zkoumat naplnění podmínek toho, zdali šlo např. o zvýhodňující úkon, úkon bez přiměřeného protiplnění, apod., resp. odpůřčí žaloba by zcela postrádala smysl, jestliže by z ní pro majetkovou podstatu nemohl plynout žádný (majetkový) přínos, a (samoúčelné) vedení sporu by z majetkové podstaty naopak jen odčerpávalo finanční prostředky případně na náklady řízení.

13. Přesto však výše popsaná (absurdní) situace nastala v projednávané věci ve vztahu k Žalovaným, důkazem čehož budiž například už jen skutečnost, že Insolvenční správce nikde ani neuvádí, jaký majetek není nyní ostatním věřitelům v majetkové podstatě k dispozici, resp. co se má podáním Odpůřčí žaloby (proti Žalovaným) v budoucnu oproti nynějšímu stavu změnit.² Žalovaní znovu opakují, že žádné (Dlužníkovu) plnění z majetkové podstaty neuniklo, ve prospěch Žalovaných ani neunikne (Žalovaní neuplatnili v Insolvenčním řízení žádnou pohledávku), a nepanuje zde z titulu ručení ani žádný nežádoucí stav, který by ve prospěch Žalovaných majetkovou podstatu zatěžoval a bylo jej nutné odstranit.
14. Žalovaní uzavřeli transakci v pozici obligačních dlužníků, Citibank v pozici věřitele, a Dlužník v pozici jednoho z ručitelů. Jak mohl Dlužník (ručitel) například zvýhodnit Žalované (obligační dlužníky) tím, že se zavázal poskytnout plnění Citibank (věřiteli)? Pokud se Žalovaní na základě dotčených smluv vůbec nestali *věřitelem* Dlužníka, je potom pojmově vyloučeno, aby se z nich uzavřením smluv stali *zvýhodnění věřitelé* (a byla tak naplněna skutková podstata zvýhodňujícího právního úkonu).³ Nadto se sluší znovu připomenout, že Žalovaní v Insolvenčním řízení nepřihlásili žádnou pohledávku. Nelze tedy ve vztahu k nim dovozovat, že by aktivitou Žalovaných (právním zatížením majetkové podstaty skrze existenci ručení) byli věřitelé Dlužníka zkráceni, a že by tedy Žalovaní měli být pasivně legitimováni k podání Odpůřčí žaloby. Hrozba úbytku majetku Dlužníka ve prospěch Žalovaných je pouze iluzorní. V duchu ustanovení § 239 odst. 4 InsZ zde není prospěch Žalovaných, který by právní mocí rozhodnutí o neúčinnosti právního úkonu „obohatil“ majetkovou podstatu oproti nynějšímu stavu.
15. Přitom účelem právní úpravy neúčinnosti je právě „navrácení“ dlužníkovu plnění do majetkové podstaty. Jde například o situace, kdy insolvenční správce odpůřčí žalobou usiluje o to, aby byl do majetkové podstaty dlužníka „navrácen“ předmět zajištění (typicky zástava), a to v tom smyslu, že z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (např. zastavených nemovitostí dlužníka) nebude uspokojen přednostně (popřípadě vzhledem k výši výtěžku zpeněžení „jen“) věřitel, jenž uplatnil právo na uspokojení ze zajištění, nýbrž obecně (nezajištění) věřitelé. Odpůřčí žaloba tedy musí mířit proti takovému subjektu, u něhož v případě nepodání odpůřčí žaloby hrozí, že nebude zabráněno nežádoucím důsledkům (spočívajícím ve zkrácení nebo znevýhodnění přihlášených věřitelů oproti subjektu, který měl mít z napadeného úkonu prospěch, a na jehož straně tedy jinak dojde/došlo k obohacení na úkor ostatních věřitelů).
16. Jinými slovy, necht' Insolvenční správce označí, které prostředky, jež byly nebo mají být určeny ve prospěch Žalovaných, by v případě, že by Insolvenční správce byl v incidenčním sporu proti Žalovaným úspěšný, mohly být použity na uspokojení ostatních věřitelů. Nelze totiž zapomínat

² V této souvislosti srov. i petit podané Odpůřčí žaloby.

³ Žalovaní vystupovali v minulosti vůči Dlužníkovi v pozici věřitele na základě jiných smluv, jejichž účinnost ale Insolvenční správce (ve lhůtě) nenapadl.

na základní premisu, tj. že dlužníkovy právní úkony zkracují uspokojení pohledávek věřitelů jen tehdy, pokud vedou ke zmenšení majetku dlužníka.

17. Pokud se lze neúčinnosti dlužníkových právních jednání dovolávat pouze proti osobám, v jejichž prospěch bylo právní jednání učiněno nebo osobám, které z něho měly prospěch (§ 237 odst. 1 a § 239 odst. 1 InsZ), je při vědomí všeho shora uvedeného zjevné, že tato podmínka není v případě Žalovaných splněna. Žalovaným se totiž žádného prospěchu z titulu napadených smluv nedostalo, když sjednané ručení nelze optikou ustanovení § 237 InsZ (ve vztahu k Žalovaným) za prospěch považovat. K danému závěru se kloní i judikatura, jak o tom přiléhavě pojednává například rozhodnutí Krajského soudu v Brně:⁴ „zejména je nutno dát za pravdu žalovanému v tom, že dluh osoby, jejíž pohledávka je zajištěna, v případě poskytnutí plnění ručitelem nezaniká, ale pouze se změní osoba věřitele, kterou se stává v rozsahu poskytnutého plnění ručitel (§ 308 obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb. ve znění změn a doplňků). Tato osoba je tedy i nadále dlužníkem ve stejném rozsahu jako kdyby k plnění ručitelem nedošlo. Případný posun doby, kdy je tento osobní dlužník povinen plnit, (v daném případě ručiteli, který se stal věřitelem), nelze označit za jeho prospěch ve smyslu ust. § 240 odst. 2 insolvenčního zákona.“
18. Bylo by teoreticky možné uvažovat způsobem, že ručení představuje prospěch věřitele, kterému umožňuje požadovat splnění závazku nejen od přímého dlužníka, ale i od ručitele.⁵ Pasivní věcná legitimace by zde ale šla za žalovaným č. 1 (Citibank), který v Insolvenčním řízení uplatňuje Pohledávky. Jak ovšem zaznělo výše, vůči Citibank již žaloba – s ohledem na uplynutí jednorocní lhůty – s úspěchem být podána nemůže (nadto Žalovaní trvají na tom, že i „včasná“ žaloba vůči Citibank by musela být zamítnuta, neboť napadené smlouvy představují platné a účinné právní úkony). Uplynutí zákonem stanovené jednorocní lhůty pak bezpochyby nelze obcházet tím, že insolvenční správce podá žalobu proti někomu jinému. V posuzované situaci nejde o nerozlučné společenství (srov. § 91 odst. 2 o.s.ř.).
19. Situaci pak nelze zjednodušovat ani tím způsobem, že by Žalovaní měli být automaticky věcně pasivně legitimováni jen z titulu toho, že jsou pod napadenými právními úkony podepsáni. Uvedené potvrzuje např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1940/2011, kde se uvádí: „Ze žádného z označených ustanovení nevyplývá, že by ve sporu o neúčinnost jeho právního úkonu měl být pasivně legitimován (žalován) též dlužník nebo další osoby, které spolu s ním takový právní úkon sjednávaly“. Pro účely posouzení toho, proti komu má podaná odpůřčí žaloba (správně) mířit, jsou rozhodující výše uvedená hlediska jako „dlužníkovu plnění“ či „nabytý prospěch“, o nichž se však směrem k Žalovaným z Odpůřčí žaloby ničeho nepodává.
20. Nedostatky v pasivní věcné legitimaci Žalovaných ilustruje i samotný text Odpůřčí žaloby. Například v bodě 35 Insolvenční správce dovozuje, proč napadené smlouvy ve vztahu k Citibank údajně představují zvýhodňující právní úkon. Nikde se však Insolvenční správce nezabývá tím, jak mohli být uzavřením dotčených smluv zvýhodnění Žalovaní (!). Odpůřčí žaloba žádné pojednání o tom, jaká forma zvýhodnění se Žalovaným oproti jiným věřitelům dostala, neobsahuje.

⁴ Rozsudek ze dne 13. 6. 2016, sp. zn. 27 ICm 791/2013.

⁵ Ostatně závěr, že ručitelské prohlášení bylo činěno (pouze) ve prospěch Citibank, potvrzuje nezávisle na Žalovaných i samotná Citibank, která danou skutečnost uváděla již v podané žalobě na určení pohledávek ze dne 9. 9. 2016 (viz bod 73), tj. dávno předtím, než Insolvenční správce podal tuto Odpůřčí žalobu a jako účastníky do řízení „přizval“ i Žalované.

21. Pokud tedy prospěch, který se měl Žalovaným na základě napadených smluv údajně dostat (lepší úrok), Insolvenční správce zmiňuje (alespoň) velmi vágně a povšechně (aniž by ale své tvrzení čímkoliv prokazoval), ustanovení o zvýhodňujícím právním úkonu neaplikuje Insolvenční správce na situaci Žalovaných vůbec. Uvedené je tak jedním z příkladů toho, že Insolvenční správce v Odpůrčí žalobě neunáší nejen břemeno důkazní, ale dokonce ani břemeno tvrzení. Není možné deklarovat právní úkon neúčinným z titulu zvýhodnění věřitele (Žalovaných), pakliže Odpůrčí žaloba zcela postrádá ve vztahu k Žalovaným jakoukoliv právně relevantní argumentaci ohledně toho, jak měli být Žalovaní oproti ostatním věřitelům zvýhodněni, když navíc v předmětných právních úkonech ani v Insolvenčním řízení nevystupují jako věřitelé Dlužníka.
22. Na uvedeném nedostatku Odpůrčí žaloby lze ilustrovat ještě další rozměr celé věci. Daný příklad výstižně odhaluje, jakým účelovým způsobem Insolvenční správce, vědom si těchto nejrozumnějších procesních i hmotněprávních úskalí, k Odpůrčí žalobě přistoupil, a to když především vůbec nijak neřešil, že by měl vůči každému ze žalovaných (separátně) prokázat naplnění podmínek pro určení neúčinnosti předmětných smluv. Požadavky, které je nutné splnit pro vyslovení neúčinnosti, totiž zcela jistě nelze „poslepovat“ tak, že si Insolvenční správce tu „vypůjčí“ k tíži Citibank domněnku, že právní úkon byl učiněn v období kratším než tři roky od zahájení insolvenčního řízení, protože směřoval i vůči NWR NV, tu překlene nedostatky ohledně zvýhodňujícího právního úkonu k tíži Žalovaných tím, že (byť beztak nepřípadně) aplikuje požadavky na zvýhodňující právní úkon pouze na situaci Citibank, anebo že se k tíži Citibank zbaví břemene tvrzení a břemene dokazování ohledně úpadku Dlužníka s poukazem na to, že úkon byl učiněn ve prospěch osoby tvořící s Dlužníkem koncern (NWR NV).
23. Právě u posledního okruhu, totiž domněnky úpadku Dlužníka, lze nejlépe ilustrovat, že Insolvenčním správcem koncipovaná Odpůrčí žaloba nemůže obstát. Citibank přihlásila do Insolvenčního řízení Pohledávky a bylo na Insolvenčním správci, aby ve vztahu k tomuto věřiteli, který není osobou blízkou vůči Dlužníkovi, mimo jiné uvážil, nakolik je v takovém případě splněna podmínka, že úkon byl učiněn ve lhůtě jednoho roku před zahájením Insolvenčního řízení. Pokud by tato lhůta nebyla zachována, Pohledávky by z důvodu neúčinnosti (úspěšně) popřeny být nemohly, neboť Odpůrčí žaloba by musela být s odkazem na uplynutí jednorocní lhůty zamítnuta.
24. Je-li v zákoně jasně stanoveno, v jakých lhůtách od okamžiku zahájení insolvenčního řízení je vůči těm kterým subjektům možné namítat neúčinnost právního úkonu, zákon nemůže být obcházen způsobem, jakým se o to snaží Insolvenční správce v podané Odpůrčí žalobě.
25. Ze všech shora uvedených důvodů mají Žalovaní za to, že v projednávané věci není dána jejich pasivní věcná legitimace, a žaloba by měla být vůči nim zamítnuta již jen z tohoto důvodu. Pro úplnost však Žalovaní níže shrnují i další skutečnosti, které svědčí o nedůvodnosti podané Odpůrčí žaloby. V projednávané věci nejsou naplněny ani zcela základní předpoklady nutné pro vyslovení neúčinnosti právních úkonů, což je patrné zejména tehdy, nahlédneme-li na celou situaci optikou zvláštních skutkových podstat neúčinnosti právních úkonů, jak o tom Žalovaní pojednávají níže.

III.

PROCESNÍ NEMOŽNOST ODPOROVAT POHLEDÁVCE 2

26. Před vyjádřením ohledně v Odpůrčí žalobě tvrzené neúčinnosti předmětných právních úkonů z pohledu InsZ, je nutné zdůraznit, že tak, jak správně uvádí ve svých vyjádřeních Citibank, podání Odpůrčí žaloby je ve vztahu k Pohledávce 2 procesně nepřípustné dle nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000, o úpadkovém řízení (dále jen „**Nařízení**“). Dle článku 13 Nařízení⁶ účinnost Pohledávky 2, která se řídí anglickým právem, nemůže být napadena podle českého insolvenčního práva, protože anglické právo neumožňuje žádným způsobem napadnout poskytnutí ručení Dlužníka za pohledávky dle SSCF. Již jen z tohoto důvodu by měla být Odpůrčí žaloba ve vztahu k Pohledávce 2 bez dalšího zamítnuta.

IV.

OBECNÉ PODMÍNKY NEÚČINNOSTI PRÁVNÍCH ÚKONŮ

27. Při posouzení věci (v části žaloby mířící na Žalované) lze závěr, že vůči Žalovaným žaloba s úspěchem směřovat nemůže, dovodit i optikou základních ustanovení upravujících neúčinnost právních úkonů.
28. Obecnou definici neúčinného právního úkonu pro insolvenční řízení obsahuje ustanovení § 235 odst. 1 InsZ. Vedle obecné definice neúčinnosti obsahují ustanovení § 240 a § 242 InsZ „skutkové podstaty“ neúčinných právních úkonů. Při hodnocení právních úkonů z hlediska jejich neúčinnosti musí být naplněna nejen některá ze skutkových podstat uvedených v ustanoveních § 240 až § 242 InsZ, ale **především také obecná definice podle ustanovení § 235 InsZ**. Neúčinnými mohou být jen takové právní úkony dlužníka, včetně opomenutí, které zkracují možnost uspokojení věřitelů (jejich pohledávek) nebo zvýhodňují některé věřitele na úkor jiných.
29. Je-li ovšem v duchu shora popsaného účelem institutu odporovatelnosti zajistit ochranu věřitelů (šířeji třetích osob) před zkrácením jejich pohledávek právními úkony dlužníka, jež vedou ke zmenšení majetku dlužníka, Žalovaní se musí tázat, jak účast Žalovaných na uzavření napadených smluv tyto hmotněprávní předpoklady neúčinnosti právních úkonů naplňuje?
30. Aby mohl být v duchu ustanovení § 235 odst. 1 InsZ napadený právní úkon prohlášen za neúčinný, je předně nutné prokázat, že zde byli v době jeho učinění věřitelé, které takový právní úkon Dlužníka na jejich tehdy existujících pohledávkách zkracoval. V tomto směru však Insolvenční správce vůbec neunáší břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Odpůrčí žaloba zcela postrádá vyličení toho (např. odkazem na seznam přihlášených pohledávek), který konkrétní věřitel byl údajně v důsledku uzavřených smluv zkrácen při uspokojení svých pohledávek. Ve smyslu ustanovení § 235 odst. 1 InsZ zde tedy absentuje základní podmínka (existence poškozeného věřitele/věřitelů v době učinění odporovaných právních úkonů), která je však pojmovým znakem obecné skutkové podstaty neúčinnosti právních úkonů, bez jejíž přítomnosti nemůže být odpůrčí žaloba s úspěchem podána (a není tudíž ani třeba dále zkoumat zvláštní skutkové podstaty neúčinnosti právních úkonů). I tato skutečnost by přitom měla být v řízení důkladně zkoumána,

⁶ Pro úplnost uvádíme, že stejnou úpravu obsahuje i článek 16 nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2015/848 ze dne 20. 5. 2015, které nahradilo Nařízení s účinností od 26. 6. 2017.

jak plyne např. z rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 8. 2015, sp. zn. 11 VSOL 45/2015, který insolvenčnímu soudu vytknul následující: „*Soud prvního stupně se vůbec nezabýval skutečností podstatnou pro závěr, že se jednalo o neúčinný právní úkon ve smyslu ust. § 235 odst. 1 IZ, totiž zda ke dni uskutečnění neúčinného úkonu dlužník mohl tímto úkonem zvýhodnit žalovanou jako svou věřitelku, případně zda mohl tímto úkonem zkrátit své věřitele... V tomto směru neobsahovala dostatečná skutková tvrzení ani žaloba, a proto bude nutno, aby soud prvního stupně vyzval žalovanou postupem dle ust. § 118a odst. 1, odst. 3 o.s.ř. k doplnění chybějících skutkových tvrzení a důkazů*“.

31. V této souvislosti se bude muset nadepsaný soud vypořádat rovněž s tím, že samotný Insolvenční správce ve svém vyjádření k odvolání proti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu potvrdil,⁷ že žádná z pohledávek přihlášených do Insolvenčního řízení není starší 6 měsíců před rozhodnutím o úpadku Dlužníka. Tento závěr byl pak i přejat do pravomocného rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci o odvolání proti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, jak se lze dočíst v bodě 97 příslušného usnesení.⁸
32. Žalovaní nepochybují, že Insolvenční správce si je všech těchto úskalí velmi dobře vědom, a proto se jimi v odpůřčí žalobě dopodrobna nezabývá. Údajný prospěch Žalovaných staví jen na vágním konstatování, že NWR NV se mělo dostat lepšího postavení vůči svému věřiteli, tj. třeba dosažení nižší úrokové míry, či delší doby splatnosti (body 36 a 37 odpůřčí žaloby), než by tomu údajně bývalo bylo při absenci ručení. Jde však o pouhé domněnky, když žádné důkazy k těmto svým tvrzením Insolvenční správce nepředkládá. K prokázání toho, že by Žalovaní měli z napadených úkonů prospěch (ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 InsZ), tak dosud nedošlo (dle Žalovaných ani dojít nemůže). Nadto ani neexistovalo a neexistuje žádné plnění, které by snad Žalovaní mohli do majetkové podstaty vydat (vrátit). Uvedené ostatně potvrzuje i text samotné Odpůřčí žaloby, kde Insolvenční správce prospěch na straně Žalovaných za prokazatelný nemá, naopak jej sám svou vlastní formulací relativizuje, pokud uvádí, že prospěch NWR NV spočívá v tom, že mohla „na základě poskytnutého zajištění ve formě ručení majetkem Dlužníka čerpat finanční prostředky prostřednictvím prodeje Dluhopisů, které by bez poskytnutého ručení Dlužníka pravděpodobně nemohly být emitovány“ (bod 37 Odpůřčí žaloby).

V.

ÚDAJNÁ NEPŘIMĚŘENOST PROTIPLNĚNÍ

33. Pokud jde o úvahu na téma toho, jaké protiplnění se Dlužníkovi v rámci uskutečněné transakce dostalo, Žalovaní se k této otázce vyjadřují v následující části vyjádření. Jedná se z valné části o rekapitulaci toho, co již v řízení přílehavě uváděl žalovaný č. 1. Žalovaní zde přesto pro větší přehlednost vyzdvihují to nejpodstatnější. Z uvedeného popisu je zřejmé, že Dlužník neposkytl plnění, za něž by se mu nedostalo adekvátního protiplnění. Těchto protiplnění ve prospěch Dlužníka bylo navíc přitom hned několik a ke všem v jejich vzájemné provázanosti je třeba přihlížet, jak potvrzuje níže citovaná judikatura.
34. Předně je třeba uvést, že Dlužník profitoval z uskutečněné transakce (tzv. Scheme) jako celku. Dlužník byl součástí koncernu, a pokud došlo na základě napadených smluv k významnému

⁷ Viz body 66 a 67 podání ze dne 30. 11. 2017 dostupného v insolvenčním rejstříku pod položkou B-372.

⁸ Viz usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 2. 2018, č. j. 4 VSOL 1187/2017-B-377.

snížení zadluženosti skupiny NWR oproti stavu založenému v roce 2010, zprostředkované z takového scénáře profitoval i samotný Dlužník. Konkrétním projevem toho je příkladmo skutečnost, že při restrukturalizaci v roce 2014 došlo ke snížení ručitelských závazků Dlužníka z 500 mil. EUR na 335 mil. EUR (tj. ručení dle SSN se snížilo na 300 mil. EUR a nově vzniklo ručení dle SSCF ve výši 35 mil. EUR), z čehož plyne, že ručitelské závazky Dlužníka se celkově snížily o 165 mil. EUR, tj. cca o 4,4 miliardy Kč oproti stavu před realizací tzv. Scheme.

35. Na základě uskutečněné transakce se také podařilo zajistit nové financování, jehož významná část byla později ve formě úvěrů sloužících k úhradě provozních nákladů použita na provoz Dlužníka. Dlužníková likvidita byla například významně podpořena tím, že z prostředků získaných na základě SSCF (35 mil. EUR) byla následně ze strany NWR BV Dlužníkovi poskytnuta prostřednictvím separátní smlouvy o úvěru částka ve výši 29 mil. EUR.

Důkaz: výročními zprávami Dlužníka za roky 2014 a 2015 (spisem)

36. Že to byl mimo jiné Dlužník, kdo zásadním způsobem profitoval z celé restrukturalizace, potvrzují i vyjádření samotného Dlužníka: „*Představenstvo OKD je přesvědčeno, že výše uvedená jednání učiněná v rámci kapitálové restrukturalizace skupiny New World Resources Plc byla v zájmu OKD.*“⁹
37. Takováto vyjádření Dlužníka pak činí zcela nepřipadnými povzdechy Insolvenčního správce nad tím, že celá restrukturalizace byla Dlužníkovi údajně „vnucena“ prostřednictvím absolutního vlivu mateřské společnosti NWR NV na rozhodování Dlužníka. Pominou-li Žalovaní na okamžik, že ručení zde bylo (navíc v daleko větším rozsahu) již před jeho „novým vnucením“, nelze zároveň přehlížet, že Dlužník měl vlastní orgány, na jejichž členy dopadala povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, a kteří se tedy mohli uvažované transakci dostupnými mechanismy bránit. Nadto pro věc relevantní právní úprava s možným zneužitím vlivu ovládající (řídící) osoby na ovládanou (řízenou) osobu (ke kterému v tomto případě ani nedošlo) nespojuje neplatnost (neúčinnost) právních úkonů, ale pouze povinnost vyrovnat v rámci koncernu řízené osobě vzniklou újmu, popř. zavádí odpovědnost členů orgánů příslušných osob v rámci koncernu.
38. Žalovaní se nepodivují nad tím, že autoři Anglického posudku - jak je tento pojem definován v podáních Citibank - se podivují nad tím, že je vůbec někdo schopen o výhodnosti celé transakce pro Dlužníka pochybovat, jak výstižně poznamenává Citibank ve svém vyjádření ze dne 5. 4. 2017 (bod 49). Je už totiž pro zdejší poměry do značné míry příznačné, že tomu, co by v zahraničí muselo být na základě prosté úvahy (zapojením selského rozumu) striktně smeteno ze stolu pro naprostou absurdnost,¹⁰ je v našem prostředí věnována nebetyčná pozornost, byť jde o argumentaci sebeabsurdnější.
39. Přitom platí zcela jednoduchá úvaha: nebýt posuzované transakce, Citibank by v Insolvenčním řízení neuplatňovala pohledávky ve výši 335 mil. EUR, ale ve výši 500 mil. EUR, tj. o částku 165 milionů EUR vyšší (!). Bylo by vskutku unikátní prohlásit za neúčinný (zkracující) takový právní úkon, na základě kterého se objem závazků dlužníka snížil. Jestliže se po uzavření

⁹ Viz strana 84 výroční zprávy Dlužníka za rok 2014.

¹⁰ Viz např. odmítavé stanovisko likvidátora NWR, který odmítl uznat k požadavku Insolvenčního správce údajnou pohledávku Dlužníka ve výši 22,6 mld. Kč, proti čemuž se pak Insolvenční správce už ani neodvolával. Dostupné např. zde: <https://www.novinky.cz/ekonomika/484949-okd-nema-narok-na-bakalovy-miliardove-dividendy-tvrdi-britsky-likvidator.html>

transakce a následné kapitalizace pohledávek snížily závazky Dlužníka v řádu miliard korun českých oproti stavu před uskutečněním napadených úkonů, je pojmově vyloučeno, aby danými úkony byli věřitelé Dlužníka - kromě Žalovaných (!) - zkráceni. Vývoj v celé kauze OKD¹¹ však ilustruje, že oproti zahraničním má české právní prostředí stále jisté rezervy, a z opatrnosti proto Žalovaní níže shrnují některé další důvody, pro které nelze v dané věci o neúčinnosti napadených úkonů vůbec uvažovat.

40. Vedle shora popsaného snížení ručitelských závazků je dále třeba zmínit, že ve prospěch Dlužníka byla ujednána i přímá finanční odměna za poskytnuté ručení. Důkazem o tom budiž dvě dohody o odměně za poskytnuté ručení, jmenovitě Agreement on payment of Guarantee Fee – SSFA – OKD, a.s., a Agreement on payment of Guarantee Fee – SSN – OKD, a.s., (obě ze dne 9. 9. 2014). Výše odměny (protiplnění) pak vychází z ocenění zpracovaného společností Ernst & Young s.r.o. (dále jen „**Posudek E&Y**“).

Důkaz: Agreement on payment of Guarantee Fee – SSFA – OKD, a.s., ze dne 9. 9. 2014
 Agreement on payment of Guarantee Fee – SSN – OKD, a.s., ze dne 9. 9. 2014
 Posudek E&Y (spisem)

41. Insolvenční správce dané ocenění zpochybňuje poukazem na to, že nejde o znalecký posudek, který podle Insolvenčního správce nejspíše renomovaná znalecká kancelář odmítla vydat, ačkoliv tak v letech 2009 a 2011 formou znaleckého posudku učinila. K tomuto Žalovaní uvádějí pouze tolik, že předchozí forma znaleckého posudku plynula z důvodu existence ustanovení § 196a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který však byl s účinností od 1. 1. 2014 (před uskutečněním transakce, tj. tzv. Schemu) zrušen. Rovněž ze zahraničních právních řádů, kterými se sjednané ručitelské závazky řídí, požadavek na formu znaleckého posudku neplynul a neplyne, načež tak Žalovaní tuto poznámku Insolvenčního správce dále nekomentují.
42. Posudek E&Y stanovil hodnotu protiplnění za poskytnuté ručení ve vztahu k SSN (i) buď jako jednorázovou platbu předem v rozmezí 8,795 až 13,975 milionů EUR anebo (ii) jako roční splátky v rozmezí 1,960 až 3,114 milionů EUR. Ve vztahu k SSCF byla hodnota protiplnění za poskytnuté ručení vyčíslena (i) buď jako jednorázová platba předem v rozmezí 0 až 12 tisíc EUR anebo (ii) jako roční splátky v rozmezí 0 až 6 tisíc EUR.

Důkaz: Posudek E&Y (spisem)

43. Jak zaznívá výše, v návaznosti na provedené ocenění byly uzavřeny dvě smlouvy o odměně za poskytnuté ručení. Ve vztahu k SSN dohoda o odměně stanovila, že odměna za poskytnuté ručení bude hrazena formou šesti splátek. První splátka ve výši 2 537 tis. EUR, druhá až pátá splátka každá ve výši 2 537 tis. EUR, a poslední splátka ve výši 1 268 500 EUR. Dohromady tedy mělo být Dlužníkovi za ručení poskytnuté ve vztahu k SSN uhrazeno 13 953 500 EUR. Uvedené částky spadají do rozpětí, které bylo jako přiměřené stanoveno Posudkem E&Y. Dlužníkovi bylo fakticky uhrazeno 2 x 2 537 000 EUR. Insolvenční správce namítá, že daná částka je zcela neadekvátní. Jedná se však jen o účelové a zavádějící tvrzení, když Insolvenční správce si musí být dobře vědom, že zapláceno mělo být - v souladu s výše rozepsaným splátkovým kalendářem - mnohem

¹¹ Srov. např. vyloučení společnosti Alcentra z výběrového řízení na koupi podniku Dlužníka, ačkoliv její nabídka skýtala věřitelům daleko vyšší uspokojení, anebo např. odstavení jediného akcionáře Dlužníka z výkonu akcionářských práv prostřednictvím předběžného opatření.

více, a nedošlo k tomu jen vinou dlužnického insolvenčního návrhu. Pokud pak Insolvenční správce namítá, že hodnota majetku Dlužníka nedosahovala výše dluhu, za nějž se zaručil, k uvedenému lze pouze dodat, že tento rozměr věci představuje riziko pro věřitele, v jehož prospěch se zajištění v podobě ručení sjednává, nikoliv hledisko významné z pohledu neúčinnosti právních úkonů.

44. Ve vztahu k SSCF strany v písemné dohodě o odměně za poskytnuté ručení ujednaly, že odměna bude činit jednorázově 6 000 EUR. Insolvenční správce v odpůřčí žalobě uvádí (bod 44), že taková odměna je neadekvátní výši poskytnutého ručení, resp. „*odměna v takové výši je naprostým excesem*“. Na daném příkladu lze opět ilustrovat, jakým zavádějícím způsobem se Insolvenční správce snaží situaci vykreslit. Opomněl se totiž v textu odpůřčí žaloby zmínit, že v souladu s článkem 3.1 SSCF bylo předjednáno, že z úvěrového rámce ve výši 35 000 000 EUR poputuje v budoucnu částka 29 000 000 EUR Dlužníkovi, což se také později stalo. Jestliže tedy ručení zajišťovalo úvěr, z jehož podstatné části benefitoval sám Dlužník, je potom logické, že taková skutečnost se musela v „nižší“ výši odměny za poskytnuté ručení odrazit (uvedené se dá zjednodušit tak, že Dlužník zde fakticky zajišťoval svůj vlastní úvěr). Uvedené pak souzní i s Posudkem E&Y, v němž byla jako přiměřená situaci hodnota odměny stanovena v rozmezí 0 až 12 tisíc EUR.

Důkaz: Agreement on payment of Guarantee Fee – SSFA – OKD, a.s., ze dne 9. 9. 2014
 Agreement on payment of Guarantee Fee – SSN – OKD, a.s., ze dne 9. 9. 2014

45. Z Odpůřčí žaloby není vůbec zřejmé, o co Insolvenční správce opírá svůj závěr, že odměna stanovená za poskytnuté ručení má být neadekvátní. Žalovaní znovu připomínají, že ocenění se opírá o posudek renomované znalecké společnosti. Insolvenční správce naproti tomu svůj závěr o údajné nepřiměřenosti neopírá o nic. Nejprve popřel Pohledávky s odůvodněním, že za zřízení ručitelských závazků Dlužníkovi „*nebylo poskytnuto žádné relevantní protiplnění*“ (viz přezkumné listy k Pohledávkám Citibank), i když z dostupné dokumentace plyne opak a Insolvenční správce si toho musel být velmi dobře vědom, a v Odpůřčí žalobě pak vykresluje situaci pro změnu tak, že protiplnění vlastně sice proběhlo, ale dle jeho názoru stejně není postačující (aniž by o tom ale předložil jakýkoliv relevantní důkaz). Ve vztahu k nepřiměřenosti protiplnění za ručení Dlužníka nese přitom břemeno tvrzení a břemeno důkazní Insolvenční správce (který ale opakovaně procesní břemena neunáší). Insolvenční správce se v souvislosti s hodnotou protiplnění omezuje na pouhé konstatování, že „*podle Insolvenčního správce není uvedené indikativní ocenění relevantní*“ (viz bod 33 Odpůřčí žaloby). Proč? Z jakého důvodu? O tom se z žaloby nic bližšího nepodává. Nelze uzavřít jinak, než že Insolvenční správce institut odpůřčí žaloby použil vůči Žalovaným v rozporu se zákonem a s cílem poškodit (nejen) Žalované.
46. Shora uvedené však stále ještě nejsou všechny benefity, které ve prospěch Dlužníka z transakce plynuly. Nad rámec snížení ručitelského závazku a finanční odměny za poskytnuté ručení dále platí, že to byl Dlužník, kdo se stal příjemcem většiny finančních prostředků získaných skupinou NWR prostřednictvím emise dluhopisů. Omezíme-li se na roky 2015 a 2016, Dlužník získal jen za toto období z titulu vnitroskupinových půjček od Žalovaných následující finanční prostředky:

29 000 000 EUR (783 725 000 Kč) od NWR BV
 25 000 000 EUR (675 625 000 Kč) od NWR NV
 10 000 000 EUR (270 250 000 Kč) od NWR NV

Důkaz: výroční zprávy Dlužníka (spisem)

Master Loan Agreement (Rámcová úvěrová smlouva) ze dne 5. 9. 2014 (spisem)

47. Dlužník získal od roku 2010 úvěry v celkové výši 612 milionů EUR, tj. při dnešním kursu přes 15 miliard Kč. Z toho částku ve výši 586 milionů EUR nemusel navíc Dlužník Žalovaným v důsledku provedené kapitalizace vracet. Kapitalizaci je přitom zcela jistě nutné vnímat jako plnění ve prospěch Dlužníka, jelikož došlo ke snížení Dlužnickových bilančních závazků právě o uvedenou částku, byť se s tím snaží Insolvenční správce ve svém vyjádření ze dne 24. 2. 2017 k žalobě Citibank ze dne 9. 9. 2016 nepřipadně polemizovat. Zároveň se sluší podotknout, že kapitalizací pohledávek společnost NWR NV své postavení věřitele vůči Dlužníkovi snižovala, projevem čehož je pak mimo jiné i skutečnost, že NWR NV ani NWR BV nepřihlásily do Insolvenčního řízení žádnou pohledávku.
48. Ze shora provedeného sumáře vyplývá, že v projednávané věci nelze dospět k závěru, že by se Dlužníkovi nedostalo adekvátního protiplnění. Výhod se Dlužníkovi dostala celá řada a na všechny v jejich vzájemné provázanosti musí být v řízení brán zřetel. Tento závěr Žalovaných v tomto ohledu významně podporuje i judikatura Nejvyššího soudu, jmenovitě např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2016, sp. zn. 29 Cdo 307/2014. V daném rozhodnutí Nejvyšší soud potvrzuje, že pro účely posouzení, zda se dlužník zavázal poskytnout plnění za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena plnění, k jehož poskytnutí se zavázal dlužník, je významné především kvantitativní hledisko [poměr mezi cenou obvyklou a cenou sjednanou (vyjádřitelný např. v procentech) a rozdíl obou cen (představující konkrétní částku)]. Za cenu obvyklou lze v projednávané věci považovat hodnoty, které vzešly z ocenění provedeného renomovanou poradenskou společností Ernst & Young s.r.o. Sjednaná cena (odměna) dané ocenění odráží, tudíž kvantitativní hledisko svědčí ve prospěch Žalovaných. Krom toho dospívá zmiňované rozhodnutí Nejvyššího soudu (ve shodě s Žalovanými) dále k tomu, že při posuzování situace je nutné přihlížet i k dalším okolnostem, za nichž dlužník dotčený právní úkon učinil. Konkrétně rozsudek konstatuje: „*Současně je ale nutno přihlídnout k dopadu sporného právního úkonu do majetkové sféry dlužníka z hlediska možnosti věřitelů, jimž k datu nabytí účinků sporného právního úkonu dlužníka svědčila pohledávka za dlužníkem, dosáhnout vůči dlužníku úhrady pohledávek (a schopnosti dlužníka tyto pohledávky zaplatit) a k důvodům, pro které dlužník sporný právní úkon učinil (např. snaha získat prostředky k úhradě již splatných pohledávek věřitelů), jakož i k dalším okolnostem, za nichž dlužník dotčený právní úkon učinil*“.
49. V daném kontextu je vhodné odcitovat i závěr, k němuž dospěl Vrchní soud v Praze: „*Obecně lze dát žalobci za pravdu v tom, že soudní praxe se dlouhodobě shoduje, že bezúplatné zajištění závazku druhé obchodní společnosti není obvyklé v obchodním styku, nicméně s ohledem na shora uvedené, kdy jak ručitel, tak i smluvní dlužník byli v postavení vzájemně se ovládajících osob, osob jednajících ve shodě a tvořících spolu concern, pak i bezúplatné ručení mezi takto majetkově a personálně propojenými obchodními společnostmi nelze považovat bez dalšího za neobvyklé podmínky v jejich vzájemném obchodním styku.*“¹²

¹² Viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 11. 2012, č. j. 101 VSPH 266/2012-63. Rozhodnutí bylo později Nejvyšším soudem zrušeno, ale pro zcela jiné důvody, které nesouvisí se shora citovaným závěrem.

50. Nelze navíc zapomínat, že insolvenční zákon pro vyslovení neúčinnosti vyžaduje, aby se dlužník zavázal poskytnout plnění za protiplnění, jehož obvyklá cena je **podstatně** nižší než obvyklá cena plnění, k jehož poskytnutí se dlužník zavázal. Tento požadavek zákona není dle přesvědčení Žalovaných v projednávané věci naplněn. Dlužník na sebe nepřevzal **další** závazek, za který by se mu nedostalo žádného reálného protiplnění. Naopak, Dlužník z poskytnutého ručení zcela zjevně profitoval a tvrzení o údajné nepřiměřenosti protiplnění je třeba odmítnout.

VI.

ÚDAJNÉ ZVÝHODNĚNÍ VĚŘITELE

51. Jak zaznělo výše, vůči Citibank není vůbec nutné, resp. možné otázku zvýhodnění jakkoliv řešit, neboť v jejím případě by bylo možné právnímu úkonu odporovat pouze tehdy, pokud k němu došlo v době jednoho roku před zahájením Insolvenčního řízení, což v daném případě není splněno.
52. Jakým způsobem pak mělo dojít ke zvýhodnění Žalovaných, o tom se z podané Odpůrčí žaloby, jak zaznělo již výše, nic nepodává. Insolvenční správce nikde v Odpůrčí žalobě nerozvádí, z čeho dovozuje, že zřízení ručitelských závazků je ve vztahu k Žalovaným úkonem, který Žalovaným údajně zajistil výhodnější pozici na úkor jiných věřitelů v duchu ustanovení § 241 odst. 1 InsZ.
53. Aby mohlo být na určitý právní úkon nahlíženo jako na zvýhodňující, musí být naplněna obecná definice neúčinného úkonu dle § 235 InsZ (což už samo o sobě není splněno – viz výše), dále musí být splněny všechny pozitivní stránky této skutkové podstaty uvedené v odstavcích 1, 2 a 4 § 241 InsZ, a posuzovaný úkon zároveň nesmí být zahrnut v negativním vymezení této skutkové podstaty (odst. 5 § 241 InsZ).
54. Předně se sluší připomenout, že ručení, jehož zřízení mělo být údajně zvýhodňujícím právním úkonem, zde bylo již před uzavřením SSN, SSCF a ICA, a to v daleko větším objemu. Těžko tak mohli být uzavřením napadených smluv Žalovaní zvýhodněni, došlo-li navíc v důsledku uzavření smluv ke snížení ručitelského závazku. Možná daleko důležitější je však opětovně zmínit (srov. text k pasivní věcné legitimaci výše), že aby bylo možné zvýhodnit věřitele na úkor jiných věřitelů, musí se dotčený subjekt z povahy věci vůbec nacházet v pozici věřitele (z titulu napadeného právního úkonu). Insolvenční správce však odporuje právním úkonům Dlužníka, v nichž Žalovaní vystupovali v roli obligačního dlužníka. Pokud Žalovaní nebyli vůči Dlužníkovi *věřitelem*, je současně pojmově vyloučeno, aby byli *zvýhodněným věřitelem*.
55. Insolvenční správce si i tohoto deficitu podané Odpůrčí žaloby musí být velmi dobře vědom a proto soustředil veškerou argumentaci stran zvýhodňujícího právního úkonu směrem k Citibank. I vůči Citibank je však argumentace Insolvenčního správce zcela nepřipadná, resp. dokonce zcela proti smyslu toho, na co mají ustanovení upravující zvýhodňující právní úkony dopadat. Insolvenční správce tvrdí, že (už jen) tím, že došlo k uzavření napadených smluv, došlo ke zvýhodnění Citibank, která by se totiž jinak věřitelem Dlužníka vůbec nestala, a její jakékoliv uspokojení v Insolvenčním řízení by proto bylo vyloučeno (bod 35 Odpůrčí žaloby).
56. Tato úvaha Insolvenčního správce je zcela zcestná. Je totiž zřejmé, co by v praxi znamenala – touto logikou by musel být každý právní úkon, ze kterého dlužníkovi vznikl závazek, automaticky zvýhodňujícím právním úkonem, neboť nebýt takového úkonu, nemohl by věřitel ujednané plnění

po dlužníkovi žádat a jiným věřitelům dlužníka by se pak v případě konkursu dlužníka dostalo vyššího uspokojení. Touto optikou by tedy například i mimořádně výhodný nákup materiálu měl představovat zvýhodňující právní úkon, neboť dle úvahy Insolvenčního správce není při výkladu otázky zvýhodnění hraničním určovatelem dosažená cena (hodnota vzájemných protiplnění), ale zvýhodněn je už automaticky každý, kdo se na základě jakéhokoliv obchodu (bez ohledu na jeho výhodnost pro dlužníka) stal věřitelem dlužníka.

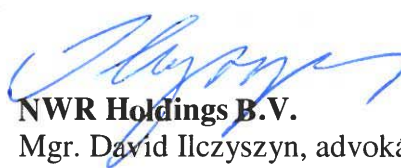
57. Předestřený výklad dotčených ustanovení zákona Insolvenčním správcem je zcela zjevně nesprávný. Ostatně plyne to už ze samotného textu předmětného ustanovení § 241 InsZ a Žalovaní mají za to, že shora popsaná interpretace zákona ze strany Insolvenčního správce je opět spíše jen projevem urputné snahy alespoň s něčím v incidenčním sporu přijít, nežli toho, že by k takovému výkladu zákona (navíc při vědomí dostupné judikatury k dotčeným ustanovením zákona) skutečně inklinoval. Ke zvýhodnění mohlo stěžít dojít už jen proto, že pokud by nedošlo k uzavření napadených smluv, Citibank by (na základě předchozího/nahrazovaného smluvního aranžmá) mohla nyní v Insolvenčním řízení naopak uplatňovat ještě daleko vyšší pohledávku (viz snížení objemu „starého“ ručitelského závazku zmiňované výše).

VII. ZÁVĚR

58. Jak plyne ze shora uvedeného, Odpůrčí žaloba není důvodná. Žalovaní předně nejsou pasivně věcně legitimováni. Insolvenční správce se sice snaží spekulovat o tom, jaký prospěch se měl Žalovaným dostat (např. lepší úrok), ovšem sám svou úvahu na dané téma diskvalifikuje tím, že v petitu žaloby současně žádný konkrétní prospěch vydat nepožaduje. To však jen odpovídá závěru, že Žalovaným se optikou insolvenčního zákona, v jehož kontextu je pojmy jako „prospěch z ručení“ či „dlužníkově plnění“ nutné vykládat, žádného prospěchu nedostalo, a Odpůrčí žaloba by proto vůči Žalovaným měla být již jen z tohoto důvodu zamítnuta. Pro nedůvodnost Odpůrčí žaloby Insolvenčního správce ale svědčí i další důvody, jak bylo popsáno výše, a výsledkem řízení nemůže být dle Žalovaných nic jiného, než zcela legitimní závěr soudu o tom, že napadené smlouvy představují platné a účinné právní úkony.

New World Resources N.V.
JUDr. Luděk Chvosta, advokát
na základě plné moci

NWR Holdings B.V.
Mgr. David Ilczyszyn, advokát
na základě plné moci